

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA**

**mint felülvizsgálati bíróság**

**Gfv. IX. 30. 419/2010/6. szám**

**A Magyar Köztársaság nevében!**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Kelemen Péter ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Lukovits Péter ügyvéd által képviselt **I.r., II.r. és III.r. alperesek** ellen **szerződés érvénytelenségének megállapítása** iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróságnál 6.G.20.484/2008. szám alatt indult és a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.330/2009/5. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - 2011. február 15. napján tartott tárgyaláson - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.330/2009/5. számú ítéletét a per főtárgya és a másodfokú perköltség vonatkozásában hatályában fenntartja. Az elsőfokú perköltséget helybehagyó rendelkezését részben a perköltség viselésére vonatkozó, illetve az illeték mértékét meghatározó részében ugyancsak hatályában fenntartja, míg ezt meghaladóan hatályon kívül helyezi. Az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti illeték megfizetésének módjára vonatkozó rendelkezését akként változtatja meg, hogy az eljárási illetéket az alperesek az adóhatóság felhívására kötelesek megfizetni.

Elrendeli a "sporttelep" megjelölésű ingatlanra vonatkozó perfeljegyzés megszüntetését, és megkeresi a Gy-i Körzeti Földhivatalt a fenti ingatlanra az 53757/2010.12.15. számú határozattal bejegyzett, a felülvizsgálati kérelem benyújtására vonatkozó tény feljegyzésének törlése végett.

Kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt a felperesnek egyetemlegesen 400.000 (Négyszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget, és az államnak az adóhatóság felhívására 900.000 (Kilencszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s :**

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a Főügyészség 2003. április 15-én előterjesztett keresete alapján a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a P.20.350/2003/18. számú ítéletében az 1995. augusztus 28-án társadalmi szervezetként nyilvántartásba vett Egyesület (továbbiakban: Club) megszűnését állapította meg, egyben a Club tulajdonában álló, "sporttelep" megjelölésű ingatlant az egyesület megszűnésének jogcímén a felperes tulajdonába adta. Joghatályos fellebbezés hiányában az ítélet 2003. november 12-én jogerőre emelkedett. Az egyesületet a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a társadalmi szervezetek nyilvántartásából 2004. június 17-én törölte.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2004. március 9-én kelt végzésével az egyesület képviselőjeként A A-t jegyezte be a nyilvántartásba.

2004. április 30-án a Club "közgyűlést" tartott, amelynek napirendi pontjai gazdasági társaság alapítása, valamint ingatlan apportálása volt. A A javaslatára a közgyűlés határozattal hozzájárult ahhoz, hogy a Club az I.r. alperesi kft. alapításában részt vegyen; hogy az egyesület tulajdonában álló ingatlant apportként az új kft. rendelkezésére bocsássa és egyben meghatalmazta A A-t azzal, hogy a társaság alapításával kapcsolatos ügyintézésben önállóan teljes jogkörrel járjon el és az új társaság bejegyzésétől számított 15 napon belül a közgyűlésnek beszámoljon.

2004. május 13-án a Club elnökeként eljáró A A, valamint a II. és III.r. alperesek megalapították az I.r. alperesi társaságot, e napon írták alá a társasági szerződést. A társasági szerződés szerint az I. r. alperes tagjai a Club, továbbá a II. és a III.r. alperesek. A Club nem pénzbeli hozzájárulásként a társaságba apportálta a tulajdonában álló fenti ingatlant, amelyet korábban a bíróság jogerős ítélettel az Állam tulajdonába adott. Az I.r. alperest 2004. május 17-ével jegyezte be a Cégbíróság a cégnyilvántartásba. Az apportált ingatlan tulajdonjogát az illetékes földhivatal 2004. május 14-ével jegyezte be az I.r. alperes javára. A per adatai szerint a Club üzletrésze a későbbiek során térítés nélkül a többi tag tulajdonába került.

A felperes a 2005. március 11-én előterjesztett keresetében egyrészt annak megállapítását kérte, hogy az I.r. alperest létrehozó 2004. május 13-án kelt társasági szerződés fedezetelvonó szerződés, a felperes jogos igényének kielégítési alapját vonja el, ezért vele szemben a Ptk. 203. §-ának /1/ bekezdése szerint hatálytalan.

Hivatkozott arra, hogy az I.r. alperes a társasági szerződéssel a Ptk. 4. §-ának /1/ és /4/ bekezdésébe, valamint 5. §-ának /1/ és /2/ bekezdésébe ütköző módon járt el; végül hogy a Club képviseletében eljáró A A elnök a szerződés aláírásakor kifejezetten rosszhiszemű volt, erre tekintettel a felperessel szemben a társasági szerződés hatálytalan.

A Győri Város Bíróság a P.20.592/2005/21. számú ítéletében a keresetnek helyt adott, egyúttal rendelkezett az ingatlan vonatkozásában az Állam tulajdonjogának bejegyzése iránt.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság az 1.Pf.20.067/2006/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes pontosított keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a társasági szerződés ingatlan apportálására vonatkozó rendelkezése a Club jogalanyiségének megszűnte miatt nem jött létre, így az I.r. alperes nem szerzett tulajdonjogot. E körben hivatkozott a Ptk. 117. §-ának /1/ bekezdésére és a Ptk. 200. §-ának /2/ bekezdésére is. Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a társasági szerződés az ingatlan apportálására vonatkozó részében hatálytalan, annak fedezetelvonó jellege miatt.

Harmadlagosan kérte, hogy a bíróság az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. tv.(Inytv.) 62. §-a /1/ bekezdésének c) pontja alapján rendelkezzen a téves ingatlan-nyilvántartási bejegyzés kiigazításáról és ennek eredményeként a felperesnek az ingatlan-nyilvántartásban tulajdonosként való feltüntetéséről.

Az alperesek a megismételt eljárásban is a kereset elutasítását kérték.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság a 6.G.20.484/2008/19. számú ítéletében megállapította, hogy az I.r. alperest létrehozó társasági szerződés a Club vonatkozásában és az ingatlan apportálása vonatkozásában nem jött létre. Megkereste a Gy-i Körzeti Földhivatalt az ingatlan tulajdoni lapjáról az I.r. alperes törlése és a felperes tulajdonosként való bejegyzése végett, az I., II. és III.r. alpereseket pedig mindennek a túrására kötelezte.

Az volt a jogi álláspontja, hogy a társasági szerződés aláírásának időpontjában a Club már nem létezett, így A az egyesület nevében érvényes jognyilatkozatot nem tehetett.

Alaptalannak tartotta a Ptk. 203. §-ára alapított, a szerződés hatálytalanságának megállapítása iránti keresetet, az Inytv. 62. §-ára alapított kereseti kérelem tekintetében pedig megállapította, hogy a perindításnak az Inytv. 62. §-a /2/ bekezdésében meghatározott feltétele nem áll fenn.

A Győri Ítéltőtanács az alperesek fellebbezése folytán hozott Gf.IV.20.330/2009/5. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú eljárás tárgyát kizárólag az elsődleges kereseti kérelemnek helyt adó döntés felülbírálata képezte.

Nem osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját avonatkozásban, hogy az I.r. alperes alapításának időpontjában - 2004. május 13-án - a Club már nem létezett. Utalt a Legfelsőbb Bíróság 2/2008.KPJE

számú jogegységi határozatára, amelynek I.) pontja szerint a társadalmi szervezet megszűnése a bírósági nyilvántartásból való törléssel következik be. Ennek értelmében a társadalmi szervezetet a megszűnéséről való döntés ellenére vagyonának felszámolása, végelszámolása érdekében fennállónak kell tekinteni. A Club megszűnését ugyan a 2003. november 12-én jogerőre emelkedett bírósági ítélet megállapította, a bírósági nyilvántartásból való törlésére azonban a 2004. június 17-én kelt végzéssel került sor. Az I.r. alperes megalakulására 2004. május 13-án, cégnyilvántartási bejegyzésére 2004. május 17-én került sor, ebben az időpontban tehát a Club jogalanyisága fennállt.

A jogegységi határozat I.) pontja szerint viszont a vagyonnal rendelkező egyesület nevében a bírói ítéleten alapuló jogutód nélküli megszűnést követően jognyilatkozatot csak az általa megbízott felszámoló tehet, a jogi személy jogalanyiságának a megszűnéséről szóló döntés után való fennmaradása a követelések behajtását, a kötelezettségek teljesítését, a megmaradt vagyonnal a jogszabályokban megjelölt módon történő rendelkezését szolgálja. Megállapítható volt, hogy az I.r. alperes megalapításakor A A volt a nyilvántartásba vett képviselője a Clubnak, képviseleti jogosultsága azonban nem terjedt ki arra, hogy a per tárgyát képező ingatlan átruházására az egyesület nevében jognyilatkozatot tegyen. E körben képviseleti jogkörének korlátait túllépte, így az álképviseletnek a Ptk. 221. §-ában írt szabályait és jogkövetkezményeit figyelembe véve jognyilatkozata nem tekinthető a Club jognyilatkozatának, így a Ptk. 205. §-ának /1/ bekezdése értelmében a társasági szerződésnek az apportálásra vonatkozó része nem jött létre.

A jogerős ítélet ellen az alperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben tartalma szerint elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodsorban a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték.

Sérelmezték az egyesület képviseletével kapcsolatos megállapításokat. Előadták, hogy az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) az egyesületek megszűnéséről, felszámolásáról, illetve végelszámolásáról nem rendelkezik, és az egyesület mint társadalmi szervezet nem tartozik az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) hatálya alá sem, így az egyesület megszűnésére ez utóbbi jogszabály sem irányadó.

A 2/2008. KPJE számú határozat rendelkezései szerint az egyesület 2003. november 12. és 2004. június 17. között végelszámolási eljárás hatálya alatt állt, tartozása bizonyítottan nem volt.

A 2004. április 30-i közgyűlés megtartása nem volt ellentétes a fenti jogegységi határozatban kifejtettekkel és nem ellentétes azzal a cégalapításról, illetőleg az apportról hozott döntése sem.

Az egyesület elnökét a közgyűlés hatalmazta fel a cégalapítással, illetőleg az apportálással kapcsolatos tevékenységek ellátásával, így az álképviselőt nem állapítható meg. Az Etv. 21. §-ának /2/ bekezdése szerint a bírói döntéssel megszüntetett társadalmi szervezet vagyona egyéb feltételek fennállása esetén is csak akkor kerül állami tulajdonba, ha annak hovatartozásáról nem született döntés. A perbeli esetben azonban rendelkezés volt a vagyon sorsát illetően és arról az egyesület legfőbb szerve a közgyűlés határozott. A vagyont az állam az Etv. 21. §-ának /2/ bekezdése szerint csak az egyesület megszűnésének időpontjában szerezheti meg, így a felperes az ingatlan tulajdonjogát 2004. június 17-e előtt nem szerezhette meg. Az egyesületnek ebben az időszakban ingatlana már nem volt, így a felperes legfeljebb a egyesületnek az I.r. alperesben lévő üzletrészére tarthatott volna igényt. Kifejtették, hogy a 2/2008. KPJE határozat jogszabályi erővel bír, így visszaható hatálya nem lehet, ezért a perbeli egyesület megszűnésekor nem volt olyan jogszabályi előírás, amely az egyesület vonatkozásában végelszámoló kijelölését írta volna elő, így nem állapítható meg, hogy formálisan a végelszámoló kijelölésének mellőzésével az egyesület bármilyen mulasztást követett volna el. Azt hogy mi történjék az egyesület vagyonával az egyesület közgyűlése rendezte, így a képviselőjében eljáró elnök semmiféle rosszhiszemű magatartást nem tanúsított.

Hivatkoztak arra, hogy az eljáró bíróságoknak a perköltséggel kapcsolatos határozatai jogellenesek. Ugyanakkor valójában a kereseti illeték megfizetésére való kötelezésüket sérelmezték. Előadták, lerótt kereseti illeték hiányában nem volt jogi lehetősége az elsőfokú bíróságnak arra, hogy az alpereseket az elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezze. Az illetéket egyébként is az adóhatóság felhívására, nem pedig a felperes részére kellett volna az alperesnek megfizetnie.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban történő fenntartását kérte.

-.-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.330/2009/5. számú ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül és azt a felhozott okokból az alábbi indokolás mellett nem találta érdemben jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a Club tett-e, tehetett-e érvényes jognyilatkozatot a perbeli ingatlan apportálása tekintetében.

E kérdés eldöntéséhez abból kell kiindulni, hogy az Etv. 20.§-a értelmében a társadalmi szervezet megszűnésére négy okból kerülhet

sor. Egyrészt maga a társadalmi szervezet határozhat feloszlataásáról vagy más társadalmi szervezettel való egyesüléséről, illetve a bíróság az ügyész keresete alapján feloszlathatja a társadalmi szervezetet, ha működése a 2. § (2) bekezdésébe ütközik (16. § (2) bekezdés d) pont) vagy megállapíthatja a társadalmi szervezet megszűnését, ha legalább egy éve nem működik vagy tagjainak száma tartósan az Etv. által megkívánt taglétszám alatt van (16. § (2) bekezdés e) pont).

Az adott tényállás mellett a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2003. október 15-én kelt és joghatályos fellebbezés hiányában 2003. november 12-én jogerőre emelkedett ítéletében megállapította a Club megszűnését az Etv. 16. § (2) bekezdés e) pontjára hivatkozással. Az ítélet indokolása szerint a Clubnak valós tagsága nem volt, évek óta nem végezte a jogszabályban megjelölt cél szerinti tevékenységet. Az ítéletben a bíróság a Club egyetlen vagyontárgyát az állam tulajdonába adta és az ítélet jogerőre emelkedése után megkeresni rendelte a földhivatalt a tulajdonosváltozás ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése céljából az egyesület megszűnése jogcímén. Jelen eljárásban sem vitatták az alperesek, hogy a Clubnak más vagyona a perbeli ingatlanon illetve az apportálás után a perbeli üzletrészen kívül nem volt, és ugyancsak hangsúlyozták, hogy nem volt tartozása. A hivatkozott jogerős ítélet figyelemmel a Pp. 229. § (1) bekezdésében foglaltakra mindenkire kötelező erejű, a jogerős ítéletben foglaltak helytállósága, jogszerűsége jelen eljárásban nem vitatható. A hivatkozott eljárásban hozott jogerős ítélet az indokolásból kikövetkeztethetően azért rendelkezett a Club egyedüli vagyontárgyának jogi sorsáról, mivel a társadalmi szervezetnek valós tagsága nem volt. A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság jogerős ítéletének ismeretében a Club "közgyűlése" 2004. április 30-ára nem volt jogszerűen összehívható illetve a "közgyűlés" nem hozhatott joghatályos határozatot. Egy valós tagsággal nem rendelkező társadalmi szervezet "tagsága" ugyanis nem hozhat semmiféle joghatályos döntést, így a perbeli ingatlan apportálásáról sem határozhatott és nem hatalmazhatta meg A A-t az I. r. alperes társasági szerződésének aláírására. Ezért a Club "közgyűlésének" jognyilatkozata nem tekinthető joghatályos jognyilatkozatnak így az I. r. alperes tagjává nem válhatott a Club, mivel erre vonatkozó jognyilatkozatot nem tehetett sem a Club közgyűlése, sem az egyesület törvényes képviselője. Így a Ptk. 205. § (1) bekezdése által megkívánt kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozat a Club tekintetében hiányzott.

A Legfelsőbb Bíróság nem osztotta az alperesek azon jogi álláspontját, hogy a 2008. decemberében meghozott 2/2008.KPJE határozat jelen ügyben nem alkalmazható a visszaható hatály tilalmára tekintettel. A Legfelsőbb Bíróság már többször rámutatott, hogy a jogegységi határozat nem jogszabály, hanem a

bíróságokra kötelező, a helyes jogértelmezést meghatározó bírósági határozat, mely abban foglal állást, hogy a határozatban szereplő jogszabályi rendelkezésnek mi a helyes értelmezése, így a jogegységi határozat vonatkozásában a visszaható hatály tilalma nem értelmezhető. Jelen ügyben a hivatkozott jogegységi határozat azon rendelkezése irányadó miszerint az egyesület a bírósági nyilvántartásból történő törléssel veszti el jogalanyiságát. Ugyanakkor azon rendelkezései, mely a társadalmi szövetet vagyonáról történő rendelkezésről szólnak nem irányadóak, hiszen a Clubnak a fent kifejtetteknek megfelelően nem volt tagsága, mely a vagyonról rendelkezhetett volna és nem volt vagyona, amelyről joghatályosan rendelkezni lehetett volna.

Ezért akkor járt volna el jogszerűen a Club törvényes képviselője, ha a jogerős ítélet által "fiktívnek" minősített tagokból álló egyesület "közgyűlésének" összehívása helyett kéri a társadalmi szervezet nyilvántartásból való törlését, ahogy az a 2/2008. KPJE határozat rendelkező részének utolsó mondatában is szerepel.

A Legfelsőbb Bíróság rögzíti, hogy a felülvizsgálati kérelem tartalmára tekintettel jelen felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróságnak nem kellett, nem lehetett állástfoglalnia abban a kérdésben, miszerint a társasági szerződés érvénytelenségére vonatkozó cégjogi szabályok irányadóak-e akkor, ha a társasági szerződés egy tag tekintetében létre nem jöttek tekintendő.

Alaptalanul sérelmezték az alperesek a kereseti illetékben való marasztalásukat is. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 1. §-a szerint többek között a bíróság eljárásáért eljárási illetéket kell fizetni. Az eljárási illetékfizetési kötelezettség az eljárásban résztvevő feleket terheli. Az Illetékkódex 74. §-ának /1/ bekezdése szerint a bírósági eljárási illetéket az eljárást kezdeményező iraton bélyeggel kell leróni, vagy az adóhatósághoz kell befizetni. Ugyanezek a szabályok irányadók abban az esetben is, ha maga az állam a peres fél a polgári perben. Az állam azonban az Illetékkódex 5. §-a /1/ bekezdésének a) pontja szerint teljes személyes illetékmentességben részesül, ami azt jelenti, hogy illetéket lerónia nem kell és akkor sem kötelezhető az eljárási illeték megfizetésére, ha peresztes lesz. Nyilvánvaló, hogy miután az állam illetéket nem rótt le, perköltségként részére illetékköltséget megítélni akkor sem lehet, ha a perben pernyertesnek bizonyul. Abban az esetben azonban, ha az ellenérdekű fél peresztes, az Illetékkódex 1. §-a alapján az államot (nem mint peres felet) megillető bírósági eljárási illetéket az Illetékkódex 74. §-ának /3/ bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986./VI.26./ IM rendelet 13. §-ának /2/ bekezdése és 15. §-ának /1/ bekezdése szerint a peresztes fél köteles megtéríteni. Nem sértett ezért jogszabályt az elsőfokú bíróság azzal, hogy a peresztes alpereseket az állam által le nem

rótt kereseti illeték megfizetésére kötelezte. Az ítéleti rendelkezés csupán annyiban szorul helyesbítésre, hogy a 900.000 Ft kereseti illetéket az alpereseknek nem 15 napon belül, hanem az adóhatóság felhívására kell megfizetniük.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.330/2009/5. számú ítéletét a per főtárgya és a másodfokú perköltség vonatkozásában a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az elsőfokú bíróság ítéletének a kereseti illeték fizetésének módjára vonatkozó rendelkezését hatályában fenntartó döntését a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése szerint hatályon kívül helyezte, e körben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kimondta, hogy az alperesek a kereseti illetéket az adóhatóság felhívására kötelesek megfizetni.

A Gy-i Körzeti Földhivatal az 53757/2010.12.15. számú határozatával a Legfelsőbb Bíróság megkeresésére a felülvizsgálati kérelem benyújtásának tényét az ingatlan-nyilvántartásba feljegyezte. A felülvizsgálati eljárás befejeződött, ezért a Legfelsőbb Bíróság az 1997. évi CXLI. törvény 64. §-a (1) bekezdésének b/ pontja és 17. §-a (1) bekezdésének f/ pontja alapján a feljegyzett tény törlését rendelte el és a törlés végett megkereste az illetékes földhivatalt.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelesek a felperesnek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperes felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdése szerint az alperesek kötelesek az államnak az adóhatóság felhívására megtéríteni.

**Budapest, 2011.február 15.**

**. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,**  
**Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,**  
**Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

*A kiadmány hiteléül:*

*(PBné)*